

แลกเปลี่ยน...เรียนรู้...รับมือ...การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แลกเปลี่ยน เรียนรู้ หัวใจของการสร้างการรับมือ

การสร้างการรับมือของเมืองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จะดำเนินการมีส่วนร่วม ผ่านกระบวนการเรียนรู้ การร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูล ระหว่างภาคส่วนและองค์กรต่างๆ ในระดับชุมชน ระดับเทศบาล ระดับเมือง ระดับจังหวัด ระดับนโยบาย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม เพื่อนำไปสู่กระบวนการวางแผนและการบริหารจัดการเมืองที่สอดคล้องกับบริบทของเมืองและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากร องค์กร ให้มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่มาจากหลายภาคส่วน ได้ร่วมแลกเปลี่ยน ระดมความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ของเมือง โดยใช้ประสบการณ์จากการทำจากจริง ความรู้จากงานวิจัยศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการวางแผนแบบมีส่วนร่วมและการแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพ

ประเด็นสำคัญของเมือง

- ➔ เมืองประกอบด้วยบุคคล องค์กรต่างๆ (Agents) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบนิเวศ (Systems) และระบบนิเวศแบบแผน กฎหมายต่างๆ วิถีปฏิบัติ วัฒนธรรม นโยบาย (Institutions) ที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันอย่างสลับซับซ้อน หลายมิติ
- ➔ เมืองที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างรวดเร็วและเปลี่ยนแปลง และการบริหารจัดการเมืองที่ไม่ทั่วถึงและขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้เมืองประสบกับปัญหาต่างๆ เช่น มลพิษทางน้ำ/ทางอากาศ ภัยแล้งน้ำท่วม ชุมชนแออัด การขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค เกิดน้ำท่วมขัง อุทกภัย เป็นต้น
- ➔ การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ ปริมาณน้ำฝน การเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเล ความถี่และความรุนแรงของพายุ อีกทั้งรูปแบบสภาพภูมิอากาศที่ไม่แน่นอน คาดการณ์ล่วงหน้าได้ยากขึ้น ก่อให้เกิดภัยพิบัติและความเสียหายในเพิ่มขึ้นต่างๆ ซึ่งหากการบริหารจัดการเมืองที่ไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จะเกิดผลกระทบต่อนเมืองที่รุนแรงเพิ่มขึ้น ดังนั้นเมืองจึงต้องมีการวางแผนเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้น

“การรับมือของเมือง ไม่สามารถสร้างได้โดยลำพัง ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน บูรณาการแก้ไขปัญหาย่างเป็นระบบ”

แลกเปลี่ยนเรียนรู้...

ช่วยแก้ไขปัญหได้อย่างไร

ระบบนิเวศแบบแผน กฎหมายต่างๆ
วิถีปฏิบัติ วัฒนธรรม นโยบาย

- ➔ เข้าใจกระบวนการ ขั้นตอนการทำงานของแต่ละฝ่าย แต่ละองค์กร ช่วยให้งานไหลง่าย รวดเร็วและครอบคลุม
- ➔ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำให้เกิดเครือข่ายการทำงาน ช่วยเสริมประสิทธิภาพของการทำงานร่วมกัน
- ➔ เกิดการบูรณาการ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อจัดการกับปัญหา และรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

บุคคล/องค์กร

- ➔ ช่วยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ บุคลากร องค์กร ให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ➔ การเรียนรู้ร่วมกันจากทุกภาคส่วนทำให้เกิดความตระหนักและเข้าใจปัญหามากขึ้น
- ➔ สามารถนำประสบการณ์และการเรียนรู้มาปรับใช้ใ้ในการทำงานและการใช้ชีวิตประจำวัน เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

ระบบนิเวศและโครงสร้างพื้นฐาน

สามารถออกแบบเมือง และโครงสร้างต่างๆ ให้สอดคล้องกับการพัฒนาของเมืองและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จากการใช้ข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงองค์ประกอบของเมืองและความเชื่อมโยงทั้งระบบ

เมื่อเมืองมีการพัฒนาและมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ มีการสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เพื่อรองรับการพัฒนาที่เกิดขึ้น เมืองมีการขยายตัวอย่างไร้ทิศทาง มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เหมาะสม ทำให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ ริมฝั่งแม่น้ำ การรุกรานพื้นที่รับน้ำและพื้นที่ชุ่มน้ำตามธรรมชาติ ส่งผลกระทบต่อระบบระบายน้ำและแหล่งรองรับน้ำตามธรรมชาติลดลง ก่อให้เกิดปัญหาตามมา ดังนี้

อุทกภัย

มีลักษณะและรูปแบบเปลี่ยนแปลงไป เช่น ระดับน้ำท่วมสูงขึ้น ท่วมระลอกยาวขึ้น รวมถึงมีแนวโน้มจะเกิดน้ำท่วมในบริเวณที่ไม่เคยท่วมมาก่อน

<http://cv8.cityvariety.com/>

น้ำไม่พอใช้

เนื่องจากแหล่งน้ำและพื้นที่รับน้ำตามธรรมชาติถูกทำลายประกอบกับการเพิ่มกิจกรรมประชากร ส่งผลให้ ปริมาณความต้องการใช้น้ำเพิ่มขึ้นจากทุกภาคส่วน จึงเกิดปัญหาการแย่งชิงน้ำ

<http://goyakung.blogspot.com/>

ปัญหาอุทกภัยและน้ำไม่พอใช้ จะส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนกับหลายภาคส่วน ทั้งภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การแก้ปัญหาดังกล่าวจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

แต่ละภาคส่วนจะมาร่วมกันวิเคราะห์ความเปราะบางของเมือง และผลกระทบที่เกิดขึ้น

เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ประสบการณ์ที่ได้ไปประยุกต์/ปรับใช้กับงานของตน

จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเวทีต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนสามารถร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์

Shared Learning Dialogues: SLDs

เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันและหาแนวทางในการทำงานร่วมกัน

การออกแบบสิ่งก่อสร้างและวางผังเมือง การพัฒนาเมือง (planning) โดยนำข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้ามาเป็นประเด็นสำคัญในการพิจารณาร่วมกับข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

กำหนดทิศทางและรูปแบบของการขยายเมืองไปในทิศทางที่เหมาะสม

มีการประสานงานและทำงานร่วมกับหลากหลายภาคส่วน เช่น สำนักงานทรัพยากรน้ำโยธาธิการ และผังเมือง เทศบาล ชุมชน ภาคประชาสังคม เอกชน ภาควิชาการ ฯลฯ

แนวทางการรับมือของเมือง

ให้ความสำคัญกับมาตรการแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายสิ่งก่อสร้าง เช่น มีแหล่งน้ำสำรอง พื้นที่รับน้ำ/แก้มลิง การจัดตั้งเครือข่ายการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยในพื้นที่

เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ในกระบวนการตัดสินใจและในการดำเนินงาน ต้องมีความโปร่งใสและยุติธรรม เพื่อให้มีความพร้อมในการรับสถานการณ์และสามารถฟื้นตนเองได้

มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ให้ผู้ปฏิบัติสามารถนำไปใช้ได้ โดยต้องมีข้อมูลและเข้าถึงข้อมูลได้

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (Thailand Environment Institute - TEI)

16/151 เมืองทองธานี ต.บางพุด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

โทร. (66 2) 503 3333 แฟกซ์ (66 2) 504 4826-8

www.thaicity-climate.org

www.aaccpn.org

www.tei.or.th

[f/UrbanClimateResilienceThailand](https://www.facebook.com/UrbanClimateResilienceThailand)

Recycled Paper

